

M. T. Feb. 20/29/1957

HIST. OS. 152a

Muinaistieteellinen toimikunta

Historiallinen osasto.

Aug. 1/9-57

Kertomus fil. tri Nils Cleven mukana allekirjoittaneen tekemästä matkasta Raaseporin, Grabbackan ja Hangon linnakkeilla kuluvana kesänä suoritettavien kunnostamis- y.m. töiden järjestelyn johdosta.

Matkalle lähdimme 21/8 1957 klo 12,40 Helsingistä lähteneellä junalla ja saavuimme Karjaalle samana päivänä n. klo 14,20. Karjaalta matkustimme välittömästi vuokra-autolla Raaseporin linnalle, jonne sopimuksen mukaisesti oli saapunut rakennusmestari Helmer Rosenqvist. Raunioille saavuttuamme neuvoteltiin ensiksi päälinnakkeen edessä olevien n.s. talousrakennusten, linnanpihojen y.m. alueiden villikasvullisuuden pois raivaamisesta ja talousrakennusten matalien/muurien osittaisesta korjaamisesta ja suojaamisesta lisäävaurioitumisen estämiseksi. Pyynnöstä saapui raunioille myös Raaseporin killan rdustajana Snappertunan kirkkoherra J. H. Danielsson. Neuvoteltiin linnan alueelle yleisöä varten rakennettavan käymälän paikasta ja sovittiinkin siitä mihin se suunnilleen rakennettaisiin. Piirrustusten puuttuessa emme voineet paikkaa tarkalleen määrätä ja rakennusmestari H. Rosenqvist lupasikin saatuaan piirrustuksen paikan tarkalleen, jolloin esittämämme toivomukset tulee huomioiduksi. Tämän jälkeen tarkastettiin päälinnakkeen vaurioitumisia ja sortumia., sekä sovittiin, että korjaustyöt aloitettaisiin huone J:n itäseinän ikkuna-aukon yläpuolen, viime syksynä kesken jääneestä harmaakivimuurista ja sovittiin miten se tehtäisiin. Edelleen sovittiin huone r:n tiilimuurauksen uusimisesta, eräiden halkeamain kiinnijuottamisesta, muurien päällystöiden korjaamisesta, linnaan johtavan lankkukäytävän paikkauksesta y.m. töistä. Mikäli rakennusmestarista jokin asia tuntuisi epävarmalta, pyysimme häntä kääntymään suoraan Kansallismuseon Historiallisen osaston puoleen. Linnanraunioilta menimme kävellen Snappertunan kotiseutumuseon alueelle jolloin kirkkoherra J. H. Danielsson esitteli linnan maa-alueen pohjoispuoleiseen sivuun suunniteltua yleistä leiriytymisaluetta.

Raaseporista ajoimme henkilöautolla Grabbackan raunioille, jossa ra-

kennusmestari H. Rosenqvistin kanssa käytiin lävitse kustannusarviossa esitetyt työt sekä neuvoteltiin, miten korjaukset ja entisöinnit kussakin kohdassa tehdään. Rakennusmestari H. Rosenqvist lupasikin ottaa selvää joltakin puutarhurilta mm. milloin on orapihlaja-aita paras leikata tasaiseksi. Ympäryksaidan väristä sovittiin, että se maalattaisiin jokseenkin entisen värisellä vesivärillä mikä on hieman tummempi kuin viereisen asuinrakennuksen väri. Grabbäckasta ajoimme henkilöautolla Karjaan asemalle, josta klo 19,25 lähtevällä junalla matkustimme Tammisaareen. Tanne saavuimme samanpäivänä noin klo 20,23. Tammisaareessa yövyimme, sillä sieltä sai paremmin huoneen kuin Hangosta.

Tamminsaaresta matkustimme Hankoon 22/8 klo 9,30 lähteneellä linja-autolla ja saavuimme Hankoon n. klo 10,25. Hangossa ajoimme välittömästi vuokra-autolla toiminimi Hangon Kiviteollisuus om. h:ra Arvo Saari ja H:ra Suontakanen kivityöliikkeeseen, jolloin sovittiin herra Arvo Saaren kanssa että hänellä tilaisuus tulla mukamme noin klo 13,00 tutustumaan kysymyksessä oleviin korjaus- ja suojaamistöihin. Hangon Kiviteollisuudesta ajoimme ~~ts~~ ajoimme Hangon vanhalle ruutikellarille, jossa suunnittelimme sen suojaamistöitä suurempien vaurioiden tai mahdollisten tapaturmien estämiseksi ja päätimme, että vaarallisimmissä paikoissa järeillä olevia osia mm. eräitä holveja vahvistettaisiin siten, että ne holvit tuettaisiin puutolpilla. Samalla katsottiin, että joissakin sortumaisillaan olevissa muurinkohdissa olisi myöskin syytä tukea seinäkiviä laastin kanssa kiilaten. Muuten koko ruutikellari varsin huonossa kunnossa, joten sen entisöinti edellyttäisi ennen korjauksia tutkimistöitä.

Noin klo 13,00 tapasimme Hangon Kiviteollisuuden omistajan herra Arvo Saaren, jolloin ensimmäiseksi menimme vuokra-autolla Hangon vanhalle Ruutikellarille, jossa tarkoin selostimme urakoitsija Arvo Saarelle ruutikellarissa toivomamme vahvistus- ja tukemistyöt. Samoin teroitimme sitä, että se, mikä on tapaturman kannalta vaarallista kiipeileville lapsille y. m. henkilöille, tuettaisiin.

Hangon ruutikellariästä menimme moottoriveneellä Hangon ulkopuolella meren saarella olevalle Gustavsvärnin linnakkeelle. Tällöin oli mukana myöskin Hangon museonhoitaja rehtori Birger Boström. Gustavsvärnin linnak-

kella tarkastettiin muureissa olevia suuria ja pahoja sortumia, jolloin neuvoteltiin urakoitsija Arvo Saaren kanssa, millä tavalla ja mistä kohdin aloitettaisiin muurien korjaukset. Täälläkin pidettiin tärkeänä sitä, että putoamaisillaan ja sortumaisillaan olevia muurien kohtia kiila-ten y.m:n suojavahvistettaisiin, ja että, missä muuria olisi alhaalta asti uusittava, perustus hyvin tutkittaisiin ja puhdistettaisiin, jotta se olisi kestävä ennen muurin uudelleen tekoa eli entisöintiä. Mikäli työn kestäessä tulisi työssä epäselvyyttä, olisi siitä ilmoitettava Kansallismuseon Historialliselle osastolle, jolloin Museon taholta lähetettäneen paikalle neuvottelija tai muunlainen selostus asian hoitamiseksi. Herra Arvo Saari halusi tietää, meneekö tällaisesta työstä liikevaihtoveroa, joka huomattavasti vähentäisi korjaustöihin käytettävissä olevaa määrärahaa, ehkä noin 25 %.

Matkalta palasimme 22/8 1957 klo 19,50 Helsinkiin saapuvalla linja-autolla.

Helsingissä elokuun 24 p:nä 1957.

O. E. Kivistö
.....
O. E. Kivistö.

2450
2668